

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

Mikel Anton Zarragoitia
Nazioarteko Harremanak Gaiker-IK4
Eurobask Europako Mugimenduaren Euskal Kontseiluko idazkari nagusia
antonzarra@gmail.com

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

"60 urterekin hil izan banintz, ez nuen liburu bakar bat ere argitaratuko". (Jose Saramago, 2004)

- **IRISMENA: EBk bere erakundeen bitartez garatzen duen zahartze aktiboaren aldeko politika.**
  - **Europako Batzordea**
  - **Europako Legebiltzarra**
  - **Eskualdeetako Batzordea**
  - **Kontseilua**
  - **Estatu kideetako erakundeak (dagokion mailan)**
- **KONTZEPTUA: Zahartze aktiboa (eta osasungarria)**
  - **OMEren arabera**
  - **EBren arabera**

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **Xehetasuna: gizarte-ekintzaren arloko eskumen-banaketa: EB – estatu kideak;**
  - **Subsidiariorotasun-printzipioa;**
  - **Koordinazio-metodoak: elkartea edo partaidetza;**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **Gaur egungo testuinguru sozioekonomikoa:**
  - **Zor subirano-finantzarioaren krisia;**
  - **Baliabide publikoen eskasia;**
  - **Baliabideak optimizatzeko premia**
  - **eta politika publikoak eraginkortasunez gauzatzeko premia;**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **XXI. MENDEKO ERRONKAK**

- **Klima-aldaketa;**
- **Pobrezia;**
- **Energia-baliabideen eskasia;**
- **Elikagaien segurtasuna;**
- **Biztanleriaren zahartzea;**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **Mendebaldeko zahartze demografikoaren erronka;**
  - **Ongizate-estatuari eusteko zailtasunak;**
  - **Finantza publikoen jasanezintasuna;**
  - **65 urtetik gorako biztanleria: 1990ean % 13,7 eta 2010ean % 17,4.**
  - **Proiekzioa: 2060an biztanleen %30 baino gehiago izango dira 65etik gorakoak.**
  - **80 urtetik gorako biztanleen proiektzio esponentziala.**
  - **Modu desberdinean eragingo die Europako eskualdeei.**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **Ikuspegi negatiboa: Ongizate Estatua desegitea;**
- **Ikuspegi positiboa: Ongizate Estatuari eusteko modua egitea, eraginkortasun handiagoa lortuta, jomuga hauekin:**
  - **Finantza publiko jasagarriak lortzea;**
  - **Herritarren bizi-kalitatea hobetzea;**
  - **Beste modu bateko jarduera ekonomikoa sustatzea: balio erantsi handikoa, globalki lehiakorra eta baliabideak sortuko dituen;**

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **2012: ZAHARTZE AKTIBOAREN ALDEKO EUROPAKO URTEA.**

- **HELBURUA:**

- **Jardunbide onen inguruan sentsibilizatzea eta jardunbide on horiek identifikatzea eta jendarteratzea;**
- **Zahartze aktiboa sustatuko duten politikak bultzatzea arlo hauetan:**
  - **Enplegua**
  - **Gizarteko parte-hartzea**
  - **Osasuna eta bizitza independentea**
  - **Belaunaldi arteko elkartasuna;**

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **EUROPAKO BATZORDEAREN EKIMENA, 2020ko Estrategia Globalaren barrukoa:**

- Ezagutzan oinarritutako ekonomia;
- Ekonomia lehiakorragoa, eraginkorragoa eta berdeagoa;
- Enplegu ugari eta gizarte- eta lurralde-koherentsia handiko ekonomia;
- **7 ekimen enblematiko ditu:**
  - **Hazkunde zentzuduna**
    - Europarako agenda digitala
    - **Berrikuntzaren aldeko batasuna**
    - **Gazteak mugimenduan**
  - **Hazkunde jasangarria**
    - **Baliabideen eraginkortasuna Europan**
    - **Industria-politika globalizazio-aro baterako**
  - **Hazkunde barneratzailea**
    - **Gaitasun eta lan berrietarako agenda**
    - **Pobreziaren aurkako Europako plataforma**

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **BERRIKUNTZARAKO** BATASUNA ekimenaren barruan
- Arlo publikoaren eta pribatuaren arteko lankidetzaz-esparru bat sustatzen du: Innovation Partnership izeneko.
- Lehenengoa, eta pilotua, ZAHARTZE AKTIBOA da.
- Sektore guztietako balio-kate osoa biltzen du, maila guztietako eragile publikoak, kontsumitzaileak erabiltzaileak barne direla.
- Metodologia zehatz bat du.
- 2011ko azaroan, plan estrategiko bat eta plan operatibo bat argitaratu zituen.
- Irailean, European zahartze osasungarria sustatzeko moduari buruzko agiri bat argitaratu zuen Eskualdeetako Batzordeak (azpiestatuetako eragile guztientzako babesa)

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **EIP ON HEALTHY AGEING - ZAHARTZE AKTIBOAREN ALDEKO PARTAIDETZA**

- **EBko hiru zuzendaritza nagusiren ekimena:**

- Osasuna eta kontsumitzaileak
- Ikerketa eta berrikuntza
- **Agenda Digitala**

- **HELBURUAK**

- **1. Bide ematea EBko herritarrek zahartzean bizimodu osasuntsu, aktibo eta independente bat egin ahal izan dezaten**
- **2. Gizarte-arreta eta osasun-laguntza emateko sistemen jasagarritasuna eta eraginkortasuna hobetzea.**
- **3. Produktu eta zerbitzu berritzaileen merkatuen lehiakortasuna eta eraginkortasuna hobetzea, zahartzearen erronkari erantzuteko, hala EBn nola munduan. Era horretan, negozio-aukera berriak sortuko dira.**

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **METODOLOGIA**

- Goi-mailako taldea
- **Eragile publiko eta pribatuen inplikazioa (eta konpromisoa);**
- EIPren lehen esperientziak eta gobernantzak (2011/09)
- **Eskualdeetako Batzordea: nola sustatu zahartze aktiboa Europan**
- **EIPrako plan estrategikoa:**
  - Ezarpen-plana
  - Plan operatiboa
- **Europako Batzordearen laguntza (2012/02)**

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **Helburu orokorra (EIP pilotuarena):**
  - **Bi urte igoko da batez besteko bizi-itxaropena 2020. urterako.**
- **Hiru lan-arlo**
  - **Osasunaren prebentzioa eta sustapena;**
  - **Osasun-laguntza;**
  - **Adineko pertsonentzako bizimodu aktibo eta independente bat sustatzea.**

ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO ERAKUNDEETAN

- **5 ekintza espezifiko proposatzen dira:**
  - Modu berritzaileak tratamenduarekiko **ATXIKIPENA** ziurtatzeko;
  - **ERORIKOETARAKO irtenbide berritzaileak eta DIAGNOSTIKO GOIZTIARRA;**
  - **BEHERALDI FUNTZIONALA eta HAUSKORTASUNA prebenitzeko lankidetzak;**
  - **GAIXOTASUN KRONIKOETAN LAGUNTZA OSOA emateko eredu berritzaileak;**
  - **IKTen irtenbideak hobetzea bizimodu independente bat izateko;**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **EKINTZA HORIZONTALAK**
  - **ERREGULARIZAZIOA ETA ESTANDARIZAZIOA**
  - **FINANTZAKETA ERAGINKORRA ETA DAUDEN FINANTZA-TRESNEKIKO ERLAZIOA**
  - **TRUKE-PLATAFORMA BAT EZARTZEA**
  - **ERAGILEEN ARTEKO LANKIDETZA ERRAZTEKO MERKATUAK.**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **HURRENGO PAUSOAK:**

- **Partaidetzako parte-hartzaile kopurua handitzeko premia**
- **Europako Batzordeak deialdiak egitea ekintza-taldeetan engaiatzeko, irizpide hauekin:**
  - **Konpromisoa**
  - **Inklusibitatea**
  - **Masa kritikoa**
  - **Partaidetza**
  - **Denboran zeharreko produkzioa**
  - **Parte-hartzaileentzako laguntza**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **Hurrengo pausoak**
  - **Ekintza konkretuak egitea**
  - **Hesi zehatzak gainditzera bideratuak**
  - **Sinergien bilaketa**
  - **Estatuko agintaritza publikoen inplikazioa (instantzia deszentralizatuak barne direla)**
  - **Partaideen urteko konferentzia egitea**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- EBk 4 urterako plan bat babestea
- Emaitzak 1-3 urtean emango dituenak
- **EBk PLAN ESTRATEGIKOAREKIN hartutako konpromisoak funts hauek ditu:**
  - **Eragile jakin batzuei konpromisoa har dezaten eskatzea;**
  - **Idea berritzaileen merkatu bat (edo foro bat) abian jartzea;**
  - **Finantza-tresnak eraginkortasunez lerrokatzea;**
  - **Erregulazio eta estandarizazioarekin loturiko kontuak kudeatzea.**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **Ondorioak:**

- **Zahartzea sistema publikoaren erronka gisa;**
- **EBk inizatiba hartu du, diziplina anitzeko ikuspegi batetik, balio-kate osoa kontuan hartuta;**
- **Beharrezkoa da eragile publiko eta pribatu guztiak inplikatzera; tokiko eragileen garrantzia.**
- **Ikerketa eta berrikuntza hartu dira oinarritzat.**
- **Ageriko ondorioak 2020. urterako;**
- **Desafioa aukera bihurtu da.**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**

- **Eskerrik asko!**
- **Mikel Anton Zarragoitia**
- **antonzarra@gmail.com**

**ZAHARTZE AKTIBOA EUROPAKO
ERAKUNDEETAN**